

Notă informativă

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru (cu modificarea unor acte normative)

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru (cu modificarea unor acte normative) este elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului actului normativ este impusă de fragmentarea sistemului de cadastru și cartografie existent, prin transmiterea anumitor competențe ale Agenției Relații Funciare și Cadastru (ARFC) către alte instituții, izolarea elaboratorului de politici de entitățile implementatoare, fapt ce a afectat realizarea politicii statului în domeniile vizate.

Desfășurarea în izolare a activităților legate de cadastru și evaluarea bunurilor imobile, geodezie și cartografie, organizarea teritoriului și infrastructura de date spațiale, prin separarea în urma acțiunilor de reformă a administrației publice a elaboratorului de politici de entitățile implementatoare, tergiversează funcționarea fiabilă a sistemului și implementarea eficientă a politicilor în domeniu.

Agenția Relații Funciare și Cadastru, având competențele și structura actuală, este unica autoritate administrativă centrală în cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice, care asigură realizarea politicii statului în domenii de activitate interconectate: cadastru și evaluarea bunurilor imobile, organizarea teritoriului, geodezie, cartografie și geoinformatică, precum și infrastructura națională de date spațiale, fiind și singura entitate publică responsabilă de implementarea Directivei INSPIRE a Uniunii Europene (UE), lucru care contribuie semnificativ la crearea pre-condițiilor pentru integrarea Republicii Moldova în UE.

Agenția are responsabilitatea de a administra și dezvolta o gamă de activități complexe a ramurilor înrudite, fapt ce impune necesitatea unei abordări coordonate și specializate pentru a asigura eficiența și calitatea în toate aceste domenii.

Până la implementarea reformei autorităților administrației publice centrale, Agenția ca structură organizațională unică, în cooperare cu întreprinderile de stat în cadrul cărora exercita funcția de fondator (ÎS INGEOCAD, ÎS Cadastru, ÎS IPOT, ÎS PSÎF), a funcționat ca o structură integrată, coordonată și eficientă, aliniată cadrului normativ național și Directivei UE privind Infrastructura de Date Spațiale.

Transmiterea întreprinderilor din subordinea Agenției către alte instituții a dus la fragmentarea sistemului, dispersarea capacităților umane, tehnologice și instituționale, și anularea avantajelor obținute.

În rezultatul acțiunilor de reformă a administrației publice din anul 2017, Î.S. „Cadastru”, în care Agenția exercita funcția de fondator și care la acel moment funcționa rentabil, a fuzionat (prin absorbție) cu IP „Agenția Servicii Publice”. Prin urmare, ARFC a fost izolată, atât din punct de vedere managerial, cât și juridic în raport cu organul de implementare a politicilor vizate.

Cu toate că ÎS Cadastru a fuzionat în cadrul ASP, precizăm că ARFC continuă să asigure, în cadrul Comisiilor instituite, desfășurarea procesului de angajare și atestare a registratorilor în domeniul activității cadastrale, precum și certificarea specialiștilor în domeniile de responsabilitate, dar în continuare ARFC este lipsită de posibilitatea monitorizării activității acestor specialiști, inclusiv la organizarea anumitor seminare informative, dezvoltare profesională continuă etc.

De asemenea, în cadrul reformelor inițiate în perioada anilor 2016-2018, a urmat transferarea competențelor de elaborare a politicilor în domeniul evaluării bunurilor imobile de la ARFC către Ministerul Finanțelor. Astfel, dispersarea sistemului existent a afectat realizarea principiilor fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate prin nerespectarea ierarhiei instituționale, a colaborării interinstituționale, tergiversarea și birocratizarea procedurilor și activităților administrative, cauzând impedimente la implementarea eficientă a politicilor publice în domeniile vizate. Acest lucru este în mod special vizibil în implementarea „Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară”, în care activitatea de înregistrare și evaluare a bunurilor imobile private și publice a fost încetinită.

Reorganizarea sistemului de cartografie și cadastru reprezintă o necesitate pentru dezvoltarea eficientă și transparentă a Republicii Moldova, având în vedere importanța acestui sector în cadrul administrației publice.

ARFC are un rol important în implementarea Directivei INSPIRE a UE, contribuind la crearea unui cadru de gestionare a datelor spațiale care să corespundă standardelor europene. Prin reorganizare, se poate întări capacitatea Agenției de a răspunde cerințelor și reglementărilor UE.

Configurația actuală a Agenției, în detrimentul faptului că este autoritate centrală care are drept scop elaborarea și promovarea politicilor, strategiilor și instrucțiunilor în domeniile de responsabilitate, inclusiv este posesorul bazei de date pentru cadastrul bunurilor imobile - nu oferă pârghii pentru asigurarea funcționării eficiente a elementelor structurale ca factori organizaționali esențiali, ca structură logică pentru elaborarea politicilor și asigurarea implementării acestora pe domeniile de competență.

Astfel, apare necesitatea de restructurare și transformare a ARFC într-o agenție de stat modernă și competentă, prin crearea unei noi structuri organizatorice - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC), în subordinea Guvernului, în conformitate cu misiunea de politici și instituirea unui sistem eficient de administrare a domeniilor enunțate, cu punctarea clară a responsabilităților și cu un management pe verticală, fapt ce va contribui la consolidarea competitivității economice, îmbunătățirea mediului de afaceri, creșterea investițiilor, îmbunătățirea gestionării activelor statului, îmbunătățirea administrației publice și eficienței sistemului judiciar.

Întru îmbunătățirea situației create, se propune delimitarea clară a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de cele de implementare a acestora, prin fortificarea mecanismului de funcționare/organizare a AGCC, care va contribui la soluționarea anumitor probleme, în care se intersectează sau se completează competențele mai multor ministere.

Concomitent, în scopul implementării eficiente a politicilor elaborate în domeniile vizate, se propune constituirea IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” și reorganizarea din 01 iulie 2026 a ÎS „INGEOCAD” prin transformarea în IP „INGEOCAD”, în cadrul căroră AGCC va exercita funcția de fondator.

Având în vedere deciziile strategice ale statului, instituirea unui organ de stat care desfășoară efectiv activități în domeniul creării datelor spațiale, utilizate în toate segmentele social-economice, va asigura rentabilitatea fondurilor investite în sistemul național de cartografie și cadastru.

Necesitatea intrării în vigoare a proiectului la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova rezultă din motivul accelerării promovării proiectului de hotărâre concomitent cu modificările de rigoare în cadrul normativ de nivel superior (Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, Legea cu privire la activitatea de evaluare nr.989/2002, etc.) este impusă de asigurarea tuturor aspectelor ce țin de evidența contabilă, financiară și statistică pentru noul an fiscal și bugetar, în contextul instituirii până la 01.01.2024 a IP „Cadastrul Bunurilor Imobile”, în care Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va exercita funcția de fondator.

Menționăm că, întru executarea Legii nr.173/2018, prin Hotărârea Guvernului nr.74/2023 competențele de elaborare a politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, relații funciare, cadastru funciar și monitoringul funciar au fost transferate către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), iar în scopul asigurării implementării politicilor respective a fost constituită Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (Hotărârea Guvernului nr.390/2023).

Astfel, odată cu crearea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare s-a realizat dezagregarea implementării politicilor statului în domeniile îmbunătățiri funciare, relații funciare, cadastru funciar și monitoring funciar între diferite autorități. Pentru a evita și minimaliza riscul confuziei politicilor, suprapunerii și contradicțiilor, acestea urmează să fie preluate de la Agenția Relații Funciare și Cadastru de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare din subordinea MAIA, care va asigura implementarea politicilor publice în domeniile relațiilor funciare, cadastrului funciar și monitoringului funciar, acestea constituind domenii interconectate cu cel de îmbunătățiri funciare.

Reieșind din cele expuse, menționăm că, în cadrul Agenției Relații Funciare și Cadastru de acest domeniu a fost responsabilă Direcția relații funciare și protecția solurilor, ulterior transformată în Direcția relații funciare, monitoringul funciar și organizarea teritoriului, în număr de 6 unități, iar la instituirea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, 3 dintre ele au fost delegate autorității nou create. Respectiv odată cu preluarea implementării politicilor statului în domeniile relațiilor funciare, cadastrului funciar și monitoringului funciar de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare după aprobarea modificărilor la cadrul normativ vor fi transmise alte 3 unități din efectivul-limită al Agenției Relații Funciare și Cadastru

către autoritatea respectivă, ceea ce va constitui numărul total de 6 unități al subdiviziunii responsabile de domeniile preluate: relații funciare, îmbunătățiri funciare și protecția solurilor, cadastrul funciar și monitoring funciar.

Totodată menționăm că, întru asigurarea întocmirii documentației cadastrului funciar pentru anul 2023, Agenția Relații Funciare și Cadastru a organizat instruirii pentru autoritățile administrației publice locale. Prin urmare, Agenția va sistematiza informația și va aproba în modul stabilit proiectul cadastrului funciar conform situației la 01.01.2024.

De asemenea, ținând cont de transmiterea competențelor din domeniul cadastrului bunurilor imobile de la Agenția Servicii Publice către Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”, menționăm că în ceea ce privește renegocierea de către Ministerul Finanțelor a Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, semnat la data de 17 septembrie 2018 (Numărul creditului 6306-MD), urmează a fi elaborat un proiect de act normativ separat privind aprobarea Amendamentului la Acordul de finanțare menționat.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

Proiectul nu transpune legislația Uniunii Europene în legislația națională, dar va contribui semnificativ la crearea pre-condițiilor pentru implementarea Directivei UE „INSPIRE” 2007/2/EC din 14 martie 2007.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului țin de următoarele aspecte:

1. Se modifică denumirea Agenției Relații Funciare și Cadastru în Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului.

Astfel proiectul prevede aprobarea:

- 1) Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;
- 2) Structurii organizatorice și a organigramei Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;
- 3) Listei instituțiilor publice în care Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru exercită funcția de fondator.
- 4) Listei actelor normative care se modifică.

De asemenea, proiectul prevede stabilirea efectivului-limită al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru (în continuare Agenția) în număr de 46 de unități, cu un fond anual de retribuire a muncii conform legislației. Prin urmare, proiectul prevede majorarea efectivului-limită al Agenției cu 10 unități de personal, pentru instituirea unor subdiviziuni noi în cadrul acesteia, în scopul consolidării capacităților organizatorice și instituționale, după cum sunt: Direcția infrastructura de date spațiale (5 unități), Serviciul securitate și managementul sistemelor informaționale (2 unități), precum și câte o unitate suplimentară pentru Secția evaluarea bunurilor imobile, Serviciul de coordonare a politicilor publice și integrare europeană și Fondul Național de Date Geospațiale (cu statut de serviciu).

2. Se constituie Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”, în cadrul căreia Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va exercita, în numele statului, funcția de fondator.

3. Instituția Publică „Cadastrul bunurilor imobile” va prelua de la Agenția Servicii Publice domeniile „crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile, altor sisteme informaționale și registre de domeniu, executarea lucrărilor cadastrale și celor de evaluare a bunurilor imobile, administrarea băncii centrale de date a cadastrului bunurilor imobile, efectuarea înregistrărilor de stat ale bunurilor imobile și ale drepturilor asupra acestora”, prestarea serviciilor publice din domeniul cadastrului și va fi succesor de drepturi și obligații aferente domeniilor preluate.

În acest context, întru evitarea blocajelor în rândul cetățenilor și entităților publice, deservirea solicitanților de servicii cadastrale va fi asigurată inclusiv în cadrul ghișeelor din cadrul Centrelor multifuncționale ale Agenției Servicii Publice.

4. Se aprobă Statutul și organigrama Instituției Publice „Cadastrul Bunurilor Imobile”.

5. Personalul angajat în subdiviziunile structurale ale Agenției Servicii Publice, conform domeniilor preluate de către Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” va fi transferat sau disponibilizat, în cazul imposibilității transferării acestuia, conform cadrului normativ.

6. Transmiterea bunurilor, ca rezultat al procesului de restructurare a Agenției Servicii Publice și constituirea I.P. „Cadastrul Bunurilor Imobile” se va efectua conform Regulamentului cu privire la modul

de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, la situația din prima zi a lunii imediat următoare intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

7. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru și Agenția Servicii Publice va institui, în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Comisia de transmitere a bunurilor.

8. Până la preschimbarea tuturor ștampilelor, parafelor, blanchetelor utilizate la prestarea serviciilor publice în domeniile preluate se vor utiliza cele existente, care au fost emise de Agenția Servicii Publice.

9. Agenția Servicii Publice va transfera mijloacele bănești Instituției Publice „Cadastrul bunurilor imobile” conform bilanțului de repartitie timp de 3 zile lucrătoare din data confirmării deschiderii conturilor trezoreriale.

10. Directorul general al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, până la angajarea directorului Instituției Publice „Cadastrul Bunurilor Imobile”, va desemna o persoană ce va exercita temporar această funcție.

11. Întreprinderea de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” din 01 iulie 2026 se reorganizează prin transformare în Instituția Publică „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, al cărei fondator, în numele statului, este Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.

12. Bunurile Întreprinderii de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” se transmit Instituției Publice „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, la situația din 30 iunie 2026.

13. Disponibilizarea personalului în legătură cu reorganizarea Întreprinderii de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” se va efectua în conformitate cu prevederile normative în domeniul muncii, dacă nu este posibil transferul acestuia.

14. Directorul general al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, până la angajarea directorului Instituției Publice „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, va desemna din 01 iulie 2026, o persoană ce va exercita temporar această funcție.

De asemenea, reieșind din prevederile proiectului, în scopul asigurării de către Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru și instituțiile publice în care exercită calitatea de fondator, a tuturor aspectelor ce țin de evidența contabilă, financiară și statistică pentru noul an fiscal și bugetar, precum și întru realizarea în continuare a angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, semnat în data de 17 septembrie 2018, ratificat prin Legea nr. 240/2018, se propune ca Hotărârea să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția pct. 15, 16, 17, 18, 19 care vor intra în vigoare la 1 iulie 2026.

Cu referire la reorganizarea Întreprinderii de Stat „INGEOCAD” din data de 01 iulie 2026, relevăm că ÎS INGEOCAD este implicată activ la executarea lucrărilor în cadrul Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, respectiv la recomandarea Băncii Mondiale la momentul actual ÎS INGEOCAD nu poate fi transformată în instituție publică.

5. Fundamentarea economica-financiară

Implementarea noului proiect necesită alocarea surselor financiare suplimentare de la bugetul de stat în sumă de aproximativ 1876,9 mii lei/an, pentru fondul de salarizare a 10 unități de personal, pentru instituirea unor subdiviziuni noi în cadrul Agenției și câte o unitate suplimentar pentru 3 subdiviziuni existente.

Agenția Relații Funciare și Cadastru a solicitat suplimentar la propunerile de buget pentru anul 2024 și estimările pentru anii 2025-2026, prezentate Ministerului Finanțelor, includerea sumei de 1876,9 mii lei la solicitările de alocații, suplimentar la limitele stabilite pentru anii 2024-2026, pentru fondul de salarizare a unităților de personal respective și suspendarea moratorului la funcțiile vacante.

Totodată, modul de transmitere a bunurilor din administrarea IP ASP prin separarea Departamentului Cadastru în administrarea noii instituții IP Cadastrul bunurilor imobile se va efectua în baza Hotărârii Guvernului nr.901/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor, proprietate publică. Transmiterea bunurilor se va efectua la decizia organului de administrare împuternicit cu acordul autorității care primește, în baza Actului de transmitere, semnat de părți prin excluderea acestora

din contabilitatea IP ASP și reflectarea lor în contabilitatea IP Cadastrul bunurilor imobile, precum și înregistrarea lor conform modului stabilit de legislație.

Schimbările în relațiile de muncă care vor apărea în legătură cu transmiterea angajaților din IP ASP către instituția publică nou formată (prin separare) se va efectua în conformitate cu legislația muncii, decizia de transmitere și contractele de muncă. Cheltuielile respective, conform legislației, vor fi suportate de către ASP.

Astfel, cheltuielile de personal în contextul angajaților care eventual refuză transferul către instituțiile nou create/ reorganizate vor fi achitate din sursele financiare ale ASP și respectiv ÎS INGEOCAD.

În procesul constituirii IP „Cadastru Bunurilor Imobile”, inclusiv al reorganizării din 01 iulie 2026 a Î.S. ”INGEOCAD” prin transformare în I.P. „INGEOCAD”, în care Agenția va exercita funcția de fondator, nu vor fi generate costuri suplimentare pentru bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Lista actelor normative care se modifică este prezentată în anexa nr. 4 la proiectul de hotărâre, iar actele normative care se abrogă (Hotărârea Guvernului nr. 383/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia și Hotărârea Guvernului nr. 1298/2003 cu privire la crearea Sistemului Informațional Geografic Național) se regăsesc în pct. 20 al proiectului.

Urmează a fi modificat Nomenclatorul actelor permissive, Anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost supus avizării și consultării publice cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Agenția Servicii Publice, Cancelaria de Stat. Nu s-au prezentat avizele de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenția Proprietății Publice.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul este plasat pe pagina web oficială a Agenției Relații Funciare și Cadastru: www.arfc.gov.md, la compartimentul: Transparența decizională/Proiecte de acte normative și pe platforma de participare www.particip.gov.md.

De asemenea, s-au organizat un șir de ședințe ale grupului de lucru cu Agenția Servicii Publice, inclusiv în cadrul misiunilor desfășurate de către experții Proiectului UE Twinning: „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, în procesul efectuării evaluării situației privind sistemele de cartografie și cadastru din Republica Moldova.

Analiza de impact a fost coordonată cu Cancelaria de Stat și se susține pozitiv (scr. nr. 29- 69-10909 din 12.10.2023), precum și cu Ministerul Finanțelor, care s-a expus prin avizul nr. 08-05-1638 din 06.11.2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost avizat de către Centrul Național Anticorupție (scr. nr. 06/2/17944 din 10.11.2023).

9. Constatările expertizei juridică

Proiectul a fost avizat de către Ministerul Justiției (scr. nr. 04/1-9871 din 10.11.2023).

10. Constatările expertizei financiare

Proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor (scr. nr. 08-05-1638 din 06.11.2023).

11. Alte expertize

Propunerile respective au fost recomandate în cadrul Proiectului UE Twinning: „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, de către experții din cadrul Administrației Geodezice de Stat din Croația, cu sprijinul experților de la Cadastrul Olandez (Țările de Jos) și Oficiul Central de Geodezie și Cartografie (Polonia), în urma efectuării timp de 6 luni a unei evaluări ample a situației privind sistemele de cartografie și cadastru din Republica Moldova și a legislației naționale în domeniu.

Director general

Ivan DANII